

12. 11. 2019

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zajímavost z Kalifornie: dětští herci, trusty a Coogan Act

Jak souvisí Addamsova rodina, Kalifornie, utráciví rodiče a institut trustu?

Okradený strýc Fester

Strýček Fester z Addamsovy rodiny má – nepřímo – jeden úspěch, o kterém ani fandové morbidní rodinky mnoho nevědí. Tedy ne přímo strýček, ale John Leslie Coogan (1914-1984), který ho ztvárnil v seriálu z roku 1964.

J. Coogan jako malý hrál ve filmech s Ch. Chaplinem. Byl dítě a byl výtečně honorován.[\[1\]](#) Ale byl dítě. Majetek tak za něj spravovali rodiče. Otec zemřel a nakrátko měla volnou ruku matka a otčím. Auta, šperky, kožichy, bylo to tak lákavé! Napřed útraty a poté soudní bitva.

Případ se rozkřikl, koneckonců J. Coogan byl celebrita. Kalifornie v roce 1939 přijala zákon zvaný *California Child Actor's Bill* (zákon o dětských hercích). Ten upravil „zaměstnanecké“ poměry dětských herců a také jejich poměry majetkové. A právě jim se věnuje nynější článek.

Zákon nazýváme tak, jak se ujalo: Coogan Act.

Cílem Coogan Act bylo a doposud je zajistit, aby dětští herci skutečně dostali to, co si vydělali. Řečeno bez okolků: kalifornský zákonodárce chtěl chránit děti před jejich rodiči nebo jinými správci majetku.

Coogan Act - úvod

Rozsah úpravy

Začněme formalitami.

Zákon je dnes včleněn především do California Family Code (zákon o rodině), čl. 6750-6753.

Pravidla mají širokou působnost. Podle čl. 6750(a) platí pro všechny případy, kdy je nezletilý zaměstnán, aby poskytl umělecké nebo tvůrčí služby, přímo či nepřímo. Konkrétní činnost není vymezena, může to být herec, tanečník, hudebník, kaskadér, může skládat nebo režírovat (čl. 6750(a)1). Stejná pravidla platí pro případy, kdy je využívána podoba, hlas, životní příběh či výkon nezletilého (čl. 6750(a) 2). A konečně, zákon dopadá i na sport (čl. 6750(a)3).

Klíčové pro pochopení schématu je vymežit, kdo je „zaměstnavatel“. Podle čl. 6750(b) je zaměstnavatelem ten, komu jsou služby nakonec poskytovány. Výjimkou je, pokud by byl nezletilý jen komparesem nebo jiným „křovím“. Tehdy je zaměstnavatelem agentura.

Jakých příjmů se zákon týká? V zásadě všech, vymezení nalezneme v čl. 6750(c).

Přivolení soudu

Čl. 6751 zákona chrání nezletilého ještě jinak, a to jak před zaměstnavateli, tak opět před rodiči.

Předně nelze namítnout neplatnost smlouvy jen pro to, že ji uzavřel nezletilý... pokud ji schválil soud (čl. 6751(a)).

A současně se stanoví, že výše popsanou typovou smlouvu schvaluje soud (čl. 6751(b)).

Nic z výše uvedeného není povinné – ale pokud se provede, je nezletilý chráněn výrazněji. Stejně tak je „potvrzena“ platnost jeho smlouvy.

Dodejme, že u nás je tato problematika upravena v § 121 – 124 zákona č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti. Povolení dává krajská pobočka Úřadu práce.

Coogan Act - jádro

15 %? 15 %!

Čl. 6752 představuje tvrdé jádro úpravy. Základní pravidlo je však velmi jednoduché. Formální první krok je, že rodič (či opatrovník) doloží zaměstnavateli, že je vskutku rodičem (čl. 6752(a)).

Princip celého zákona je následující. Zaměstnavatel musí vyčlenit 15 % hrubého výdělku nezletilého. Těchto 15 % se má dostat přímo nezletilému a nikdo jiný z nich nemá mít prospěch. Soud, který schvaluje smlouvu, to musí vyžadovat.

Zbytek jsou vlastně technikálie. Jak ale vypadá celý proces?

Peníze musí být drženy v trustu na zvláštním účtu. Správcem bude aspoň jeden z rodičů, ledaže soud rozhodne, že je v nejlepší zájmu nezletilého, aby byl správcem někdo jiný (čl. 6752(b)2).

Správce musí zaměstnavateli předložit potvrzení podle čl. 6753, což mu zaměstnavatel potvrdí (čl. 6752(a)3; k potvrzení níže).

Zaměstnavatel oněch 15 % z výdělku dříve nepřevede (čl. 6752(a)4). Zaměstnavatel ještě zvláště upozorní banku [\[2\]](#), že převáděná částka je částkou podle tohoto zákona (čl. 6752(a)5).

Poté povinnosti zaměstnavatele týkající se těchto 15 % výdělku končí. Nemusí je ani sledovat, ani kontrolovat rodiče (čl. 6752(a)6). Soud si svou pravomoc podrží (čl. 6752(a)7). Správcem je nadále rodič.

Může se stát, že rodič zaměstnavateli žádné potvrzení nepředloží. Tehdy zaměstnavatel 15 % výdělku vyčlení rovněž, ale nikoli k rukám rodiče jako správce, ale k rukám The Actors' Fund of America (pomocná organizace pro herce; má charitativní zaměření [\[3\]](#)). Správcem je pak tato organizace, která prostředky buď převede rodiči-správci, nebo je vydá nezletilému.

Tatáž organizace spravuje peníze, které byly zaměstnavatelem vyčleněny, ale které si nikdo nenárokoval (čl. 6752(e) a (f)).

Pokud smlouvu na výkon nezletilého neschvaloval soud, platí podobná pravidla.

Vztah mezi rodičem/opatrovníkem a nezletilým

Zákon výslovně stanoví (čl. 6752(d)), že vztah mezi nezletilým a opatrovníkem je svěřenským vztahem (*fiduciary relationship*), tj. má stejnou právní povahu jako vztah mezi správcem a obmyšleným.

I správa je shodná: správce musí obstarat všechny odvody a daně.

Blíže k účtu

Jak řečeno výše, peníze se mají převést na účet. Těmto účtům sám zákon říká Coogan Trust Account a upravuje je v čl. 6753. Jedná se o produkt, který nenabízejí všechny banky.

Klíčové jsou dva prvky.

Předně, z účtu nesmí nikdo nic vybrat dříve, než nezletilý dosáhne věku 18 let. Dokonce je nutné bance předložit rodný list! (čl. 6753(b))

Zadruhé, správce musí připravit již zmíněné prohlášení, které dá zaměstnavateli. Údaje musí být pravdivé – lež je postihována jako křivé svědectví (*perjury*). Toto prohlášení obsahuje všechny údaje potřebné pro to, aby zaměstnavatel mohl převést vyčleňovaných 15 %. K prohlášení se připojuje též prohlášení banky, že účet byl vytvořen.

Rovněž bance se ukládají omezení, jak smí s prostředky nakládat a jak je investovat. V zásadě musí dodržet to, že náleží do trustu: pokud převádí, převádí za stejných podmínek; pokud investuje, což omezeně smí, tak cenné papíry a zisk z nich náleží opět nezletilému (čl. 6753(e)).

Závěr

Cause célèbre J. Coogana přinesla legislativní změnu, která trvá dodnes. Ačkoli je rodič správcem jmění nezletilého, 15 % hrubých výtěžků z uměleckých a sportovních činností by mělo zůstat uchráněno.

Formalizovaným a pro nás překvapivým způsobem je přitom využít institut trustu.

Dodejme, že podobné zákony má i New York, Louisiana a Nové Mexiko.

Zdůrazňuji, že jsem oprávněn poskytovat právní služby podle českého práva, nikoli podle práva státu Kalifornie. [\[4\]](#)

JUDr. Dominik Fojtů,
advokát

[TFP Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

U Průhonu 1516/32
170 00 Praha 7

Tel.: +420 246 006 622

E-mail: dominik.fojtu@tfplegal.cz

Web: <https://www.dominikfojtu.cz/>

Zdroje

California Family Code, K dispozici >>> [zde](#), >>> [zde](#) a >>> [zde](#).

Klíčová slova

Coogan Act, trust, svěrenský fond, dítě, nezletilý, herec, sport, výdělek

[1] Hovoří se o částce celkem 4 miliony dolarů.

[2] Zákon hovoří o peněžním ústavu (*financial institution*), pro potřeby článku zjednoduší.

[3] K dispozici >>> [zde](#).

[4] Tento článek má za cíl přinést základní informace o jednom ze způsobů využití trustů/svěrenských fondů. Čerpám z veřejně dostupných zdrojů s úmyslem přiblížit jej co možná nejpresněji, ale stále populárně naučnou formou.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)